

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΒΛΑΜΗ

5

Καὶ καλοντυμένο μ' εἶδες,
μὰ μὲ περιφρόνησες
—τίγρις σὲ μωρ' ὄλες εἶστε,
τίγρις σὲ καὶ φόνισσες!
Γιὰ λυπήσου με λιγάκι,
μὴ μού δείχνεσαι ἄπονη·
—Πῶρτ' Ἀρθοῦρ εἶναι ἡ καρδιά μου,
ποῦκαψαν οἱ Γιάπωνοι...
Ξέρεις ποῦμαι παλαιοκάρη
καὶ δὲν ξέρω ψέματα·
—ἢ σὲ τὴν πόρτα θὰ κατέβης
ἢ θὰ μὲ στὰ αἵματα!

6

Σοῦ φέρνω μῦλο ἀφ' τῆς μυλῆς,
ποῦ κάνει κόκκινα μυλάκια·
τὸ τρώμε, ἂ θές, μισὸ μισό.
καὶ πᾶνε κάτω τὰ φαρμάκια.

ΚΑΙ Ν

Ο ΑΝΕΜΟΜΥΛΟΣ ΤΟΥ ΜΑΜΠΙΛΗ

Φίλε μου Ταγκόπουλε,

Ἐνός φίλος μου Κερκυραῖος, ποῦ ἔμεινε κάμποσο καιρὸ ἐδῶ στὴ Βιέννη, μιλοῦσε πολλὰς φορές μαζί μου, ὅπως ὅλοι οἱ συντοπίτες του, γιὰ τὴ φιλολογία καὶ γιὰ τοὺς τραγουδιστάδες τοῦ ὠραίου νησιοῦ. Μιλήσαμε συχνὰ καὶ γιὰ τὸν Πολυλά τὸ μακαρίτη, καὶ γιὰ τὸ Μαρκιῶ καὶ γιὰ τὸ Μαμπίλη καὶ γιὰ τὸ Θεοτόκη καὶ γι' ἄλλους. Καὶ τοῦ ἔλεγα ἐγὼ μὲ κάποιο παράπονο γιὰ τὸ Μαμπίλη, ἔπαυσε πιά νὰ γράφῃ ποιήματα, καὶ γιὰ τὸ δὲν μᾶς δίνει πιά κανένα ἀπὸ τὰ σονέττα του ἐκεῖνα ποῦ δύσκολα κανεὶς τὰ ξεχνᾷ ἅμα μὲ φόρὰ τύχη καὶ τ' ἀκούσῃ ἢ τὰ διαβάσῃ.

— Ὁ Μαμπίλης δὲν ἔπαυσε νὰ γράφῃ, μοῦ λέει ὁ φίλος μου, ἀλλὰ ἔπαυσε νὰ δημοσιεύῃ. Πολλοὶ γινώριμοί του στοὺς Κορφοὺς ξέρουσι ἀπὸξω πολλὰ ποιήματά του χωρὶς νὰ ἔχουν ἀκόμα δημοσιευτῇ πουθενά.

δηλ. καὶ νὰ σκοτώνω, καὶ νὰ συμβουλεύω ὕστερα τοὺς ἄλλους ὅτι πρέπει νὰ σέβονται τὴ ζωὴ καὶ τὴν περιουσίαν τῶν ἀνθρώπων.

Αὐτὰ εἶναι ἀρετὰ, νομίζω, γιὰ νὰ δείξουν πόσο γερὰ στὰ πράγματα ἀκουμπᾷ, πόσο συμφωνεῖ μὲ τὴν ἀλήθεια ἢ γνῶμη τοῦ κ. Σκιαῖ γιὰ «τὸ μέλλον τῆς Ἑλληνικῆς». Δυὸ λόγια ἀκόμα πρέπει νὰ πῶ γιὰ νὰ τελειώσω. Σπουδαῖο ἐπιχείρημα γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς καθαρεύουσας θὰ βρεῖ δίχως ἄλλο πῶς εἶναι ὁ κ. Σκιαῖ, καθὼς βρίσκουν καὶ ἄλλοι πολλοί, ὅτι ἡ γλῶσσα ποῦ μιλιέται, ὅπως μιλιέται ἀπὸ τοὺς γραμματισμένους στὰ ἐθνικὰ κέντρα, δὲν εἶναι ἡ καθαρὴ δημοτικὴ, μὲν εἶναι γλῶσσα ἀνακατωμένη, πλάϊ στοὺς τύπους τῆς δημοτικῆς, τύποι τῆς καθαρεύουσας δηλ. τῆς ἀρχαίας. Αὐτὸ βέβαιον νὰ τῆρῃθῃ δὲν μπορῶ, γιὰ τὴν ἀλλιώδη πολὺ σωστὰ θάλεγε κανεὶς πῶς ἔχω κ' ἐγὼ τοῦ κ. Σκιαῖ τὸ παρατηρητικό. Κι ὅχι μόνον δὲν τάρνομαι, μὰ ἴσα ἴσα βρίσκω πῶς αὐτὸ ἔκανε τὸν κ. Σκιαῖ νὰ γελαστῇ καὶ νὰ πιστέψῃ πῶς ἐπικρατεῖ ἡ καθαρεύουσα, καὶ νὰ ἐλπίζῃ πῶς θὰ γείνῃ «ἡ μόνη ἑλληνικὴ γλῶσσα τῆς αὔριου». Δὲ θὰ γελοῖται ὁ κ. Σκιαῖ ἂν ἐπρόσχε καὶ παρατηροῦσε ὅτι σὲ τὴν ἀνακατωμένη γλῶσσα ποῦ μιλάμε, τοὺς γραμματικὸς τύπους τῆς ἀρχαίας τοὺς ἀπαντᾷ κανεὶς μονάχα

— Δὲ θυμᾶσαι σὺ κανένα ποίημά του; ρώτησα.

— Πῶς δὲ θυμᾶμαι;

— Πές μου λαπὸν κανένα.

— Νὰ σοῦ εἰπῶ τὸν «Ἀνεμόμυλο», ἀλλὰ κοίταξε νὰ μὴ τὸ δημοσιεύῃς καὶ βρῶ τὸ μπελά μου.

— Πές μου τὸ πρῶτα καὶ βλέπουμε.

Κι ὁ καλὸς φίλος μ' ἐκείνη τὴν ξεχωριστὴν ἐπτανησιώτικη προφορὰ ἄρχισε νὰ μού ἀπαγγέλλῃ σιγὰ-σιγὰ τὸν «Ἀνεμόμυλο». Ἀκουσεῖ τον καὶ σύ:

Ὁ κόσμος εἶναι πλανερὸ μαγνάδι,
Κεντισμένο μὲ ρόδα καὶ μὲ βάρια
Μ' ἄλιους καὶ μ' ἄστρα ποῦ τ' ἀπλώνει ἡ Μαία·
Ἀπάνου στῆς Ἀλήθειας τὸ σκοτάδι.

Σ' ἀγαπούσαμε τόσο ἐρμὸ ρημάδι,
Γιατὶ σὲ μέση ἀπ' τῆς ζωῆς τὰ μάγια
Στὴν ψυχὴ μας ἐφανερώνες τὴν ἄγια.
Τοῦ Θανάτου θωριά, τὸν κρύον Ἀδν.

Τὸ τίποτα, κι ἀνίξερα στὰ βάθεια
Τοῦ εἶναι μας ἐξύπναες μία λαχτάρα
Νὰ γλυτρώσουμε ἀπ' ὅλα μας τὰ πᾶθια.

Τὴν πικρὴ νὰ ξερκίσουμε κατὰρα
Τῆς ζωῆς, καὶ νὰ ποῦμε μονομίας
Στ' ἄδυτα τῆς θεϊκῆς ἀνυπαρξίας.

Ὅταν ἀκουσῇ τὸ ποίημα αὐτὸ, ἓνα σονέττο ὅπως βλέπετε, μὲ τὸ βαθύ του, τὸ πολυσύνθετο, τὸ φιλοσοφικώτατο νόημα, ἔμεινα ἐκστατικὸς γιὰ πολλὴν ὥρα.

Πολὺς καιρὸς ἐπέρχεν ἀπὸ τότε ποῦ τὸ πρῶτό μου. Ὁ καλὸς μου φίλος ἔφυγε πλὴν ἀπὸ τὴ Βιέννη. Μ' ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ξέρω καὶ ἐγὼ τὸν «Ἀνεμόμυλο» ἀπὸξω. Κ' ἐσκέφτηκα καὶ σὰς ὅλους τοὺς φίλους τοῦ «Νουμά», ὅτι μὲ χαρὰ θὰ τὸν μάθετε καὶ σὲς ἀπὸξω, γιὰ νὰ τὸν λάτε σ' ἐκείνους ποῦ νοιώθουν ἀκόμα ἀπὸ καλλιτεχνικὴ συγκίνηση. Καὶ σὰς τὸ στέλνω ὅπως τᾶκουσα ἀπὸ τὸ φίλο μου.

Μ' ἂν τύχῃ καὶ κακοφανῇ τοῦ ἀγαπητοῦ Μαμ-

(*) Μαία, θεὰ Ἰνδικὴ ποῦ συμβολίζει τὸ θηλυκὸ γένος στὴ Δημιουργίαν, ἢ Μητέρα τοῦ Κόσμου ποῦ μᾶς τὸν παρυσιαίζει μ' ἐξωτερικὰ φαινόμενα πλᾶνα καὶ ἀπατηλὰ, ἐνῶ ἀληθινὴ ὑπόστασις ἔχει μονάχα ἡ θεότης. Ἡ Μαία ζωγραφίζεται σὰν μιὰ ὥραία γυναῖκα σκεπασμένη μὲ πέπλο ποῦ ἀπάνω του ἔχει κεντισμένους τὶς ζωγραφίαις ὄλων τῶν δημιουργηθέντων ὄντων (Cogn. λεξικ. Mayer).

πύλη, ποῦ χωρὶς νὰ τὸν ρωτήσουμε, βγάνουμε ἀπὸ τὸ θεσπεῖο τοῦ στοῦ φῶς ἓνα τίτιο διαμάντι, ὅς θυμηθῇ τὰ λόγια τοῦ Πλουτάρχου: «Σὰν τὴ λαμπράδα τοῦ χωμένου χρυσαφιοῦ ποῦ δὲ φαίνεται» κτλ. καὶ ὅς μᾶς συχωρέτῃ ὁ γενναῖος καρδὸς τραγουδιστῆς τῆς «Χρυσόπρασινης Σειρήνας τοῦ πελάου».

Με πολλὴν ἀγάπη

Βιέννη

ΔΑΜΠΡΟΣ ΑΣΤΕΡΗΣ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

— Μπορεῖς νὰ μού ξηγήσεις ἓνα περίεργον; Γιατὶ τάχα οἱ χῆρες ἐναπαυτρίζονται τόσο ἔφκολα;

— Ὁ λόγος εἶναι ἐπειδὴ οἱ νεκροὶ δὲ μποροῦν νὰ μιλήσουν.

Εἶναι γνωστὸ πῶς τὰ μεγάλα καπέλλα τοῦ συρμού εἶναι τρομερὸς μπελάς μέσα στὰ θέατρα καὶ κασέρτα, ὅπως μᾶς τὸ ξήγησε ἡ κ. Ξένου τόσο νόστιμα. Τὸ λοιπὸν οἱ προάλλες ποῦ εἴτανε νὰ γίνῃ τὸ μουσικὸ πανηγύρι τοῦ Leeds, ἓνας ἐφημεριδογράφος συλλογίστηκε τ' ἀκόλουθο παιχνίδι:

Ἐγράψε σοδαρὰ στὸ φύλλο του, πῶς ἐκείνες οἱ κυρίες φοροῦν μεγάλα καπέλλα στὰ κασέρτα, ὅσες ἔχουν ἀνάγκη νὰ κρύβουν τὰ μεγάλα τους τ' ἄφτιά. Ἀποτέλεσμα εἶταν πῶς στὸ δεύτερο κασέρτο ὅσες κυρίες πήγανε σκουφωμένες φοροῦσαν μικροῦτσικα καπέλλικα, οἱ περσό-τερες μάλιστα πήγανε ξεκούσωτες.

Ὅς τόσο εἶναι γνωστὸ πῶς μερικοὶ συρμοὶ ἀρχῇ τους ἔχουν ἐλάττωμα. Τὰ κρενολίνα ἔξωφρα, τὴν παλιὴ ἐκείνη συρμὸ ποῦ εἶχε φέρι τὸ χρυσὸν αἰῶνα γιὰ τοὺς λιχοῦδηδες τῆς θηλυκῆς ἀνατομίας, τὰ ἔβγαλε ἡ ἀφτοκρατορίσσα Ἐδβίγκεν ὅταν ἤθελε νὰ κρύψῃ τὸ ἐννεκμηνικό της πᾶθος. Τὰ ψηλά στηθίλια τὰ πρωτοφόρεσε ὁ Βελλινγτόνας σὺν ἑπαθῇ ρεματισμοῦς κτλ.

Ἐνας Ρώσος γατρός ἔκαμε μεγάλη καὶ πολὺ χρησιμὴ ἀνακάλυψη. Ἀνακάλυψε τὰ μικρόδια τῆς φαντασίας καὶ τὸ γιαιτοικό τους. Ἦθελε νὰ ξέρω πῶς κεντησιεὶς τάχα τοῦ χρειάζονται, ὅς ποῦμα, τοῦ Χατζιδάκιως ὥστε νὰ κατορθωθῇ νὰ γράψῃ ἄρθρο του δίχως νὰ μεγαλοφωνεῖ πῶς εἶναι ὁ πρῶτος καὶ μόνος τοῦ κόσμου ἐπιστήμονας—ἴσως τουλάχιστο μὲ τοὺς μυθικοὺς ἐπιστήμονες ἄλλων ἐποχῶν, σὺν τὸν Λαβερρι καὶ τὸ Χίνεμαν;

Ἐλπίζουμε πῶς ὁ κ. Ἀντρέας Πλεντιέφ—ἄφρτ εἰν* τὸνομα τοῦ Ρώσου γατροῦ—δ' ἀπομονώσει καὶ τὸ μικρόδιο τῆς ποιητικῆς φαντασίας. Ἄν τοῦ χρειάζεται ἐγκέφαλος μ' ἄπειρο τέτοιο μικρόδιο μέσα του, τὸ καλύτερο εἶναι νὰν τοῦ στείλωμε ἀπὸ ἐδῶ τὸν ἐγκέφαλο τοῦ διαφανοστεφανωμένου μας Ἀμπελά.

πεῖ πῶς ἡ καθαρεύουσα ἐπικρατεῖ, τὸ πολὺ μπορεῖ νὰ σημαίνει πῶς ἡ γλῶσσα μας κοντὰ στοὺς τύπους ποῦ εἶχε ὡς τὰ τώρα (ἐπομένως ἡ δημοτικὴ δὲν ἐξαφανίζεται), καὶ ἄλλους τύπους ἀπόχτησε. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶναι ἄσχετο μὲ τὶς θεωρίες τοῦ κ. Σκιαῖ, κ' ἐπομένως ἡ ἐξέτασή του δὲν ἔχει τὸν τόπο τῆς ἐδῶ.

ΣΗΥΡΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΝΗΣ